

Broj 1749/11
Dana 5.12.2011.godine

Vlada Republike Srpske
Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite
n/r ministra, gđin Ranko Škrbić

Poštovani,

Predmet: Protokol o postupanju-djeca u riziku

Djecu u riziku prepoznajemo kao djecu sa potencijalnim ponašanjem koje se označava kao društveno neprihvatljivo, koje je kao takvo sankcionisano zakonom.

Štetne posledice različitih situacija u kojima se djeca nađu, napuštanje škole ili problem sa alkoholom npr, odražavaju se ne samo na svako dijete pojedinačno, već i na društvo u cjelini i ne samo danas već dugoročno.

Bez odgovarajuće pomoći i podrške nije realno očekivati da će dijete samo prepoznati rizike sa kojim je suočeno, odnosno sve posledice koje su već nastale i koje će dugoročno ostaviti trag na njegov razvoj i odrastanje.

Problem prosjačenja djece, poremećaji u ponašanju, djeca u sukobu sa zakonom, djeca pod uticajem alkohola, neredovno pohađanje ili napuštanje škole i sl. vrlo često su posledica neadekvatne roditeljske brige i nepravovremene reakcije na takve uslove odrastanja djece.

Evidencije o broju maloljetnih prestupnika, prisustvo neprihvatljivog ponašanja kod djece sa sve nižom životnom dobi, ukazuju da takvom ponašanju predhodi ili ga prati zanemarivanje djeteta, odnosno neadekvatna roditeljska briga i izostanak potrebnog nadzora u odrastanju djeteta.

Nepravovremena i/ili neadekvatna reakcija roditelja i nadležnih institucija, za posledicu ima povredu prava djeteta po više osnova.

Rasprave o ovim, ali i mnogim drugim pitanjima zaštite prava i interesa djece, ukazale su između ostalog na:

- važnost pravovremenog prepoznavanja ove kategorije djece,
- potrebu definisanja aktivnosti različitih subjekata zaštite,
- potrebu zajedničkog rada brojnih institucija radi adekvatne podrške za ovu djecu,
- potrebu vođenja odgovarajućih evidencija po jedinstvenoj metodologiji za djecu kojima je potrebna posebna zaštita.

Bez obzira da li ovaj problem posmatramo sa pravnog, psihološkog, zdravstvenog ili socijalnog stanovišta, svaki ukazuje na potrebu prije svega prepoznavanja ove kategorije djece i adekvatne reakcije prije svega u dijelu prevencije, koja mora biti ne samo u funkciji zaštite djeteta koje je već u riziku, već i u funkciji prevencije-djelujući na uzroke koji djecu dovode u rizične situacije, ali i u funkciji edukacije i djece i odraslih o svim štetnim i dugoročnim posledicama na život, razvoj i odrastanje djeteta.

Imajući u vidu da

- djeca u riziku odrastaju u uslovima koji ostavljaju ozbiljne i zdravstvene i obrazovne i socijalne i druge posledice, i da se, dok su još djeca upućuju u socijalni sektor,

neophodno je

- objedinjeno djelovanje, odnosno koordinacija aktivnosti svih nadležnih institucija, službi, organizacija i pojedinaca u prepoznavanju ove kategorije djece, prepoznavanju uzroka koji ih dovode u rizične situacije, te utvrđivanje mjera i aktivnosti nadležnih radi zajedničke podrške djeci u prevazilaženju situacija u kojoj su se našli.

Po uzoru na Protokol o postupanju u slučajevima vršnjačkog nasilja u obrazovnom sistemu, neophodno je međusektorskom saradnjom uraditi:

- Program prevencije neprihvatljivog ponašanja djece i mladih, i
- Protokol o postupanju nadležnih službi i institucija za djecu u riziku.

S obzirom da se od centara za socijalni rad očekuje da djeluje u svim slučajevima odrastanja djece u riziku, a da se pri tome vrlo često zanemaruje važna uloga i drugih subjekata zaštite, očekujem da će te kao resorno ministarstvo preduzeti potrebne mjere u cilju međusektorskog pristupa u utvrđivanju mjera i aktivnosti nadležnih radi zajedničke podrške djeci u riziku.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu
Nada Grahovac